

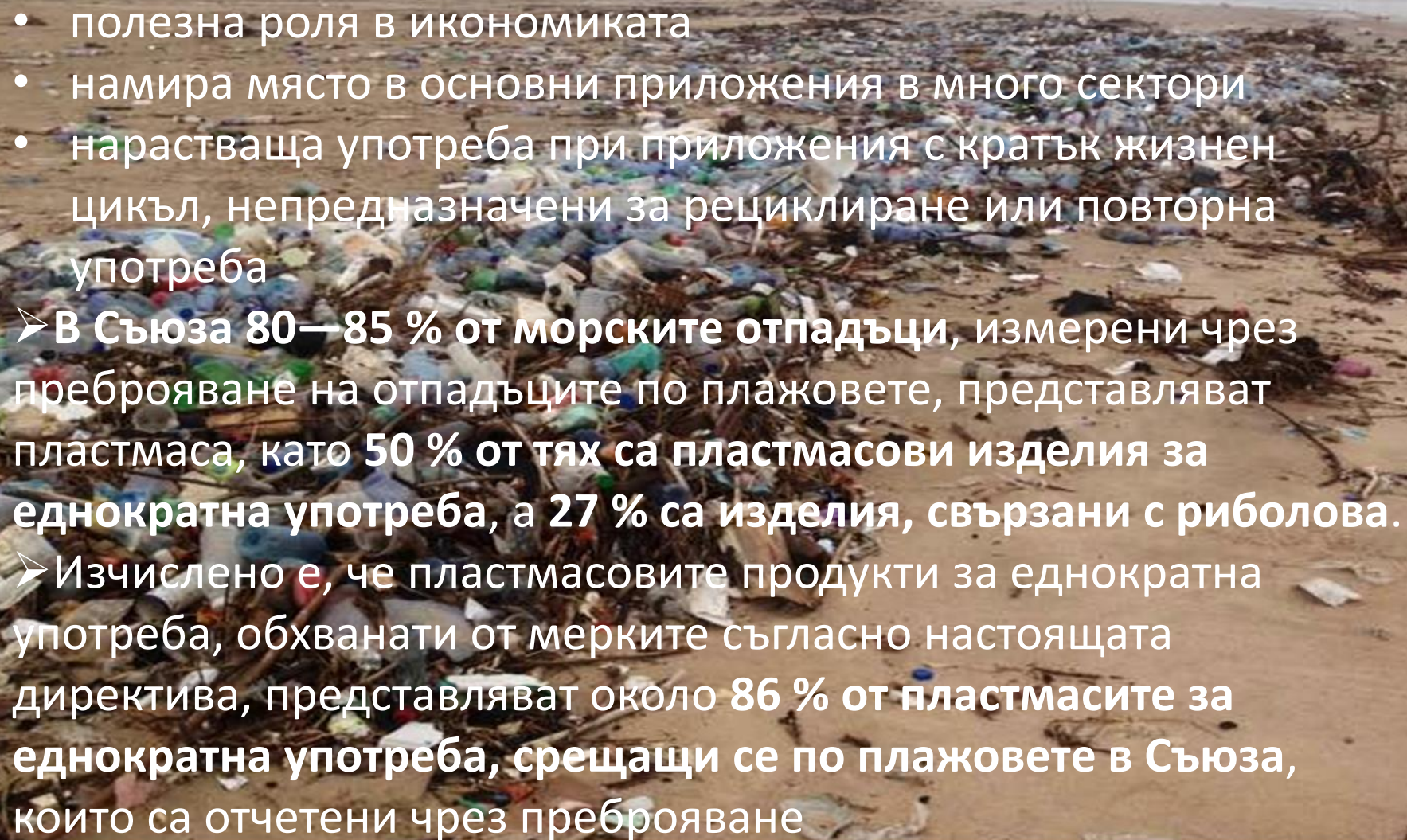

Въвеждане на Директива 2019/904 в националното законодателство

Намаляване на въздействието на определени
пластмасови продукти върху околната среда

БСК, 16.06.2021

-
- полезна роля в икономиката
  - намира място в основни приложения в много сектори
  - нарастваща употреба при приложения с кратък жизнен цикъл, непредназначени за рециклиране или повторна употреба
- В Съюза **80—85 %** от морските отпадъци, измерени чрез преброяване на отпадъците по плажовете, представляват пластмаса, като **50 %** от тях са пластмасови изделия за **еднократна употреба**, а **27 %** са изделия, свързани с риболова.
- Изчислено е, че пластмасовите продукти за еднократна употреба, обхванати от мерките съгласно настоящата директива, представляват около **86 %** от пластмасите за **еднократна употреба**, срещащи се по плажовете в Съюза, които са отчетени чрез преброяване

Цели

- **предотврати и намали** въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (водната среда, здравето на човека);
- **насърчи преходът към кръгова икономика** с иновативни и устойчиви бизнес модели, продукти и материали, като **допринесе** и за ефикасното функциониране на вътрешния пазар.

Приложно поле

- **пластмасовите продукти за еднократна употреба**, посочени в приложението;
- **продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса**, и
- **риболовните съоръжения**, съдържащи пластмаса.

При противоречие с Директива 94/62/ЕО или Директива 2008/98/ЕО, се прилага **2019/904**
Пластмасовите микрочастици не попадат пряко в приложното поле на настоящата директива

Основни определения

- „Пластмасов продукт за еднократна употреба“ означава продукт, който е направен изцяло или отчасти от пластмаса и не е замислен, проектиран или пуснат на пазара, за да направи в рамките на своя експлоатационен живот многократни цикли или обороти, като се връща на производител за повторно пълнене или повторна употреба за същата цел, за която е бил замислен
- „Оксо-разградима пластмаса“ означава пластмасови материали, съдържащи добавки, които при окисляване водят до разпадане на пластмасовия материал на микрофрагменти или до химично разграждане
- „Риболовни съоръжения“ означава всяко изделие или част от оборудване, което се използва в риболова или аквакултурата за насочване към, улавяне или развъждане на морски биологични ресурси или което плава по морската повърхност и се разполага с цел привличането и улавянето на морски биологични ресурси или с цел развъждането им

Намаляване на потреблението – чл.4

Приложение, Част А

- Чаши за напитки и техните капаци и капачки;
- Съдове за храна, т.е. съдове като кутии, със или без капак, използвани за съхранение на храна, която:
  - е предназначена за незабавна консумация, както на място, така и за изнасяне от обекта;
  - по принцип се консумира от съда; и
  - е готова за консумация без по-нататъшна подготовка, като например готвене, варене или загряване, включително съдове, използвани за „бързи храни“ или други ястия, готови за незабавна консумация, с изключение на съдове за напитки, чинии, пликосе и обвивки, съдържащи храни.

Намаляване на потреблението

Приложение, Част А

- ДЧ приемат мерки (пропорционални и недискриминиращи) за постигане на амбициозно и устойчиво намаляване на потреблението на пластмасовите продукти за еднократна употреба – ДЧ изчисляване и проверка на намалението на потреблението, ДЧ включват мерките при актуализиране на плановете по другите директиви за отпадъците
- **До 3 януари 2021 г.** методология за изчисляване и проверка на намалението на потреблението
- **До 3 юли 2021 г.** - описание на всички мерки, приети от ДЧ, уведомяване на Комисията за това описание и го оповестяват публично.
- **До 2026 г. се постига измеримо спрямо 2022 г.** количествено намаление на потреблението на пластмасовите продукти за еднократна употреба.

Ограничения за пускането на пазара – чл. 5

Приложение, Част Б

Държавите членки забраняват пускането на пазара на пластмасовите продукти за еднократна употреба:

- Клечки за уши, освен ако не попадат в приложното поле на Директива 90/385/ЕИО на Съвета (1) или Директива 93/42/ЕИО на Съвета (2);
- Прибори за хранене (вилници, ножове, лъжици, пръчици за хранене);
- Чинии;
- Сламки, освен ако не попадат в приложното поле на Директива 90/385/ЕИО или Директива 93/42/ЕИО;
- Бъркалки за напитки;
- Пръчици, които следва да бъдат прикрепени и да поддържат балони, с изключение на балони за промишлена или друга професионална употреба и приложения, които не се разпространяват между потребителите, включително механизмите за такива пръчици;

Ограничения за пускането на пазара

Приложение, Част Б -2

- Съдове за храна, изработени от експандиран полистирен, т.е. съдове като кутии, със или без капак, използвани за съхранение на храна, която:
  - е предназначена за незабавна консумация, както на място, така и за изнасяне от обекта;
  - по принцип се консумира от съда; и
  - е готова за консумация без по-нататъшна подготовка, като например готвене, варене или претопляне, включително съдове, използвани за „бързи храни“ или други ястия, готови за незабавна консумация, с изключение на съдове за напитки, чинии, пликосе и обвивки, съдържащи храни;
- Съдове за напитки, изработени от експандиран полистирен, включително капачки и капаци за тях;
- Чаши за напитки, изработени от експандиран полистирен, включително капаци и капачки за тях.
- Продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса.

Изисквания по отношение на продуктите – чл.6

Приложение, Част В – в сила от 3 юли 2024

- Съдове за напитки с вместимост до три литра, т.е. съдове, които се използват за съхранение на течност, като например бутилки за напитки, включително техните капачки и капаци, и композитни опаковки за напитки и техните капачки и капаци.
- Изключение:
  - а) стъклени или метални съдове за напитки, които имат капачки и капаци, изработени от пластмаса;
  - б) съдове за напитки, предназначени и използвани за храни за специални медицински цели, които са в течно състояние, съгласно определението в член 2, буква ж) от Регламент (ЕС) № 609/2013 на Европейския парламент и на Съвета (3).

Изисквания относно маркировката – чл.7

Приложение, Част Г

- Дамски превръзки, хигиенни тампони и апликатори за тампони;
- Мокри кърпички, т.е. предварително навлажнени кърпички за лична хигиена и битова употреба;
- Тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия;
- Чаши за напитки.

Изисквания относно маркировката

Приложение, Част Г

- в сила от 3 юли 2021 На всеки пуснат на пазара пластмасов продукт за еднократна употреба е нанесена — върху неговата опаковка или върху самия продукт — видима, ясно четлива и незаличима маркировка, която информира потребителите за следните елементи:
  - а) подходящите варианти за управление на отпадъците от продукта или начините за обезвреждане на отпадъците, които трябва да се избягват за този продукт, в съответствие с йерархията на отпадъците; и
  - б) наличието на пластмаси в продукта и произтичащото от това отрицателно въздействие върху околната среда от замърсяване или друг неправилен начин за обезвреждане на отпадъците от продукта.

Изисквания относно маркировката

Приложение, Част Г -2

➤ До 3 юли 2020 г. Комисията приема акт за изпълнение, с който определя хармонизираните спецификации относно маркировката, с които:

а) се предвижда, че маркировката да се поставя върху търговската и груповата опаковка на тези продукти. Когато няколко единично продавани бройки са групирани в момента на покупката, маркировка се нанася върху опаковката на всяка продавана бройка. **Не се изисква маркировка за опаковки с повърхност, ненадвишаваща 10 cm²;**

б) се предвижда, че маркировката на чаши за напитки, се поставя върху самия продукт; и

в) се отчитат съществуващите секторни доброволни подходи и се обръща специално внимание на необходимостта да се избягва информация, подвеждаща потребителите.

Разширена отговорност на производителя – чл.8

Приложение, част Д, раздел I.

I Пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на разширената отговорност на производителя:

1) Съдове за храна, т.е. съдове като кутии, със или без капак, използвани за съхранение на храна, която:

а) е предназначена за незабавна консумация, както на място, така и за изнасяне от обекта;

б) по принцип се консумира от съда; и

в) е готова за консумация без по-нататъшна подготовка, като например готвене, варене или претопляне, включително съдове, използвани за „бързи храни“ или други ястия, готови за незабавна консумация, с изключение на съдове за напитки, чинии, пликосе и обвивки, съдържащи храни;

Разширена отговорност на производителя – чл.8

Приложение, част Д, раздел I.

- I. Пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на разширената отговорност на производителя:
  - 2) Пликове и обвивки, направени от гъвкав материал, съдържащи храни, предназначени за незабавна консумация от плика или обвивката, без по-нататъшна подготовка;
  - 3) Съдове за напитки с вместимост до три литра, т.е. съдове, които се използват за съхранение на течност, като например бутилки за напитки, включително техните капачки и капаци, и смесените опаковки за напитки и техните капачки и капаци, но не стъклени или метални съдове за напитки, които имат капачки и капаци, изработени от пластмаса;
  - 4) Чаши за напитки, включително техните капаци и капачки;
  - 5) Тънки пластмасови торбички за пазаруване съгласно определението в член 3, точка 1в от Директива 94/62/ЕО.

Разширена отговорност на производителя – чл.8

Приложение, част Д, раздел I.

- ДЧ осигуряват създаването на схеми за разширена отговорност на производителя за всички продукти от част Д, които са пуснати на пазара на държавата членка (дир 2008/98)
- Производителите на пластмасови продукти за еднократна употреба, покриват разходите в съответствие с разпоредбите за разширена отговорност на производителя в директиви 2008/98/ЕО и 94/62/ЕО, както и следните разходи, доколкото вече не са включени:
  - а) разходите по мерките за повишаване на осведомеността във връзка с тези продукти;
  - б) разходите за събиране на отпадъците от тези продукти, които са изхвърлени в обществени системи за събиране, включително за инфраструктурата и нейното функциониране, и за последващото транспортиране и третиране на тези отпадъци; и
  - в) разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, които произтичат от тези продукти, и за последващото транспортиране и третиране на тези отпадъци.

Разширена отговорност на производителя

Приложение, част Д, раздел II и III .

II. Пластмасови продукти за еднократна употреба:

1) Мокри кърпички, т.е. предварително навлажнени кърпички за лична хигиена и битова употреба;

2) Балони, с изключение на балони за промишлена или друга професионална употреба и приложения, които не се разпространяват между потребителите.

III. Други пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на разширената отговорност на производителя:

Тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия.

Разширена отговорност на производителя

Приложение, част Д, раздел II и III .

- Производителите на пластмасови продукти за еднократна употреба, покриват най-малко следните разходи:
  - а) разходите за мерките за повишаване на осведомеността;
  - б) разходите за почистване на замърсяването с отпадъци, които произтичат от тези продукти, и за последващото транспортиране и третиране на тези отпадъци; и
  - в) разходите за събирането на данни и докладването в съответствие с член 8а, параграф 1, буква в) от Директива 2008/98/ЕО.

Разширена отговорност на производителя – чл.8 (ЗВ) Приложение, част Д, раздел III

- Производителите на пластмасови продукти за еднократна употреба - тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия, покриват разходите за събирането на отпадъците от тези продукти, които са изхвърлени в обществени системи за събиране, включително за инфраструктурата и нейното функциониране, и за последващото транспортиране и третиране на тези отпадъци.
- Разходите може да включват създаването на специална инфраструктура за събирането на отпадъците от тези продукти, като например подходящи контейнери за отпадъци на обичайни места на замърсяване.

Разширена отговорност на производителя – чл.8 (4) Приложение, част Д, раздел III

- Разходите на пускащите на пазара, не надвишават разходите, необходими за икономически ефективно предоставяне на посочените в услуги, и се определят по прозрачен начин между съответните участници. Разходите за почистване на замърсяването с отпадъци се ограничават до дейности, извършвани от публични органи или от тяхно име.
- държавите членки могат да определят финансов принос към разходите за почистване на замърсяването с отпадъци чрез определянето на подходящи многогодишни фиксирани суми

Разделно събиране и изисквания към продуктите – чл.9 Приложение, Част Е

- Бутилки за напитки с вместимост до три литра, включително техните капачки и капаци;
- Изключение:
  - а) стъклени или метални бутилки за напитки, които имат капачки и капаци, изработени от пластмаса,
  - б) бутилки за напитки, предназначени и използвани за храни за специални медицински цели, които са в течно състояние, съгласно определението в член 2, буква ж) от Регламент (ЕС) № 609/2013.

Разделно събиране и изисквания към продуктите – чл.9 Приложение, Част Е

Разделното събиране с цел рециклиране:

- до 2025 г., на количество отпадъчни пластмасови продукти за еднократна употреба, равняващо се на 77 % от тези пластмасови продукти за еднократна употреба, пуснати на пазара за дадена година;
- до 2029 г. на количество отпадъчни пластмасови продукти за еднократна употреба, равняващо се на 90 % от тези пластмасови продукти за еднократна употреба, пуснати на пазара за дадена година.
- Пластмасовите продукти за еднократна употреба, които са пуснати на пазара в дадена държава членка, може да се считат за равни по количество на образуваните от тези продукти отпадъци, включително нерегламентирано изхвърлените, през същата година в посочената държава членка.

Разделно събиране и изисквания към продуктите – чл.9 Приложение, Част Е

- За да постигане на целите за разделно събиране, държавите членки могат, наред с другото:
  - да създадат схеми за възстановяване на депозитите;
  - да определят целеви стойности за разделно събиране за съответните схеми за разширена отговорност на производителя.
- Комисията улеснява обмена на информация и споделянето на най-добри практики между държавите членки относно подходящите мерки за постигането на целите и наред с останалото – относно схемите за възстановяване на депозитите. Комисията предоставя публичен достъп до резултатите от този обмен на информация и споделяне на най-добри практики.
- До 3 юли 2020 г. Комисията определя методологията за изчисляване и проверка на целите за разделно събиране.

Разделно събиране и изисквания по отношение на продуктите

Приложение, Част Е

- от 2025 г. бутилките за напитки, които са произведени от полиетилентерефталат като основен компонент („бутилки от PET“) съдържат най-малко 25 % рециклирана пластмаса, изчислени като средна стойност за всички бутилки от PET, пуснати на пазара на територията на съответната държава членка; и
- от 2030 г. бутилките за напитки, изброени в част Е от приложението, съдържат най-малко 30 % рециклирана пластмаса, изчислени като средна стойност за всички бутилки за напитки, пуснати на пазара на територията на съответната държава членка.
- До 1 януари 2022 г. Комисията приема актове за изпълнение, с които определя правилата за изчисляване и проверка на целите.

Мерки за повишаване на осведомеността – чл.10

Приложение, Част Ж

- 1) Съдове за храна, т.е. съдове като кутии, със или без капак, използвани за съхранение на храна, която:
  - а) е предназначена за незабавна консумация, както на място, така и за изнасяне от обекта,
  - б) по принцип се консумира от съда, и
  - в) е готова за консумация без по-нататъшна подготовка, като например готвене, варене или претопляне, включително съдове, използвани за „бързи храни“ или други ястия, готови за незабавна консумация, с изключение на съдове за напитки, чинии, пликосе и обвивки, съдържащи храни;
- 2) Пликосе и обвивки, направени от гъвкав материал, съдържащи храни, предназначени за незабавна консумация от плика или обвивката, без по-нататъшна подготовка;
- 3) Съдове за напитки с вместимост до три литра, т.е. съдове, които се използват за съхранение на течност, като например бутилки за напитки, включително техните капачки и капаци, и смесените опаковки за напитки и техните капачки и капаци, но не стъклени или метални съдове за напитки, които имат капачки и капаци, изработени от пластмаса;

Мерки за повишаване на осведомеността – чл.10

Приложение, Част Ж

- 4) Чаши за напитки, включително капаци и капачки за тях;
- 5) Тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия;
- 6) Мокри кърпички, т.е. предварително навлажнени кърпички за лична хигиена и битова употреба;
- 7) Балони, с изключение на балони за промишлена или друга професионална употреба и приложения, които не се разпространяват между потребителите;
- 8) Тънки пластмасови торбички за пазаруване съгласно определението в член 3, точка 1в от Директива 94/62/ЕО;
- 9) Дамски превръзки, хигиенни тампони и апликатори за тампони.

Мерки за повишаване на осведомеността

Приложение, Част Ж

- Мерки за информиране на потребителите и за насърчаване на отговорното им поведение с цел намаляване на отпадъците и мерки за информиране на потребителите на пластмасовите продукти за еднократна употреба, и на ползвателите на риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, относно следното:
- а) наличността на алтернативи за многократно използване, системи за повторно използване и варианти за управление на отпадъците за тези пластмасови продукти за еднократна употреба и за риболовните съоръжения, съдържащи пластмаса, както и за най-добрите практики за добро управление на отпадъците,;
  - б) въздействието на замърсяването с отпадъци и на други неправилни начини за обезвреждане на отпадъците от такива пластмасови продукти; и
  - в) въздействието на неправилните начини за обезвреждане на тези пластмасови продукти за еднократна употреба върху канализационната мрежа.

Спецификации и насоки относно пластмасовите продукти за еднократна употреба

- За да се определи дали даден съд за храна следва да се счита за **пластмасов продукт за еднократна употреба** за целите на настоящата директива, в допълнение към критериите, посочени в приложението по отношение на съдовете за храна, решаваща роля играе вероятността той да се превърне в отпадък поради **обема или размера си, по-специално при съдовете за единична порция.**
- **До 3 юли 2020 г.,** след консултация с държавите членки, Комисията публикува насоки включително, по целесъобразност, примери за това какво следва да се счита за пластмасов продукт за еднократна употреба за целите на настоящата директива.

Информационни системи и докладване – чл.13

- За всяка календарна година държавите членки докладват на Комисията следното:
  - а) данните за пластмасовите продукти за еднократна употреба, посочени в част А от приложението, които са пуснати на пазара на държавата членка всяка година, за да се демонстрира намаляването на потреблението в съответствие с член 4, параграф 1;
  - б) информация за мерките, предприети от държавата членка за целите на член 4, параграф 1;
  - в) данните за пластмасовите продукти за еднократна употреба, посочени в част Е от приложението, които са събрани разделно в държавата членка всяка година, за да се демонстрира постигането на целевите стойности за разделно събиране в съответствие с член 9, параграф 1;
  - г) данните за пуснатите на пазара риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, и за събраните отпадъци от риболовни съоръжения в държавата членка всяка година;

Информационни системи и докладване – чл.13

д) информация за съдържанието на рециклирани пластмаси в бутилките за напитки, посочени в част Е от приложението, за да се демонстрира постигането на целевите стойности, посочени в член 6, параграф 5; и

е) данните за отпадъците след потребление на пластмасовите продукти за еднократна употреба, посочени в част Д, раздел III от приложението, които са събрани в съответствие с член 8, параграф 3.

➤ Държавите членки докладват данните и информацията по електронен път в рамките на 18 месеца от края на годината на докладване, за която са били събрани данните. Данните и информацията се съобщават във формата, определен от Комисията в съответствие с параграф 4 от настоящия член.

➤ Първият период на докладване е календарната 2022 година, с изключение на букви д) и е), за които първият период на докладване е календарната 2023 г.

Санкции

- Държавите членки установяват правила относно санкциите, приложими при нарушаване на националните разпоредби, които са приети съгласно настоящата директива и предприемат всички мерки, необходими за гарантиране на тяхното прилагане.
- Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи.
- В срок **до 3 юли 2021 г.** държавите членки нотифицират Комисията за посочените правила и мерки, както и за всички последващи изменения, които ги засягат.

Транспониране

- Държавите членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от 3 юли 2021 г. Те незабавно информират Комисията за тях.
- Държавите членки прилагат мерките, необходими за постигане на съответствие с:
  - член 5 (Ограничения за пускането на пазара) - считано от 3 юли 2021 г.,
  - член 6 (Изисквания по отношение на продуктите) - считано от 3 юли 2024 г.,
  - член 7 (Изисквания относно маркировката) - считано от 3 юли 2021 г.,
  - член 8 (Разширена отговорност на производителя) - до 31 декември 2024 г., но във връзка със схемите за разширена отговорност на производителя, създадени преди 4 юли 2018 г., и във връзка с пластмасовите продукти за еднократна употреба - тютюневи изделия с филтри и филтри, продавани за употреба в комбинация с тютюневи изделия - до 5 януари 2023 г.